

AD 3.) Kratko obrazloženje

Donošenje odluke HPS-a o finansijskoj konstrukciji Programa za potpore u pčelarstvu od 2011. g. – do 2013.g.

Kako je tijekom protekle sjednice razmatrano pitanje izrade Programa za potpore u pčelarstvu od 2011.g. – do 2013.g., slijedom istog u ovom obrazloženju dostavljamo glavne komponente Programa i to prema predviđenim finansijskim pokazateljima koji su ugrađeni u prijedlog Programa potpora.

Korisnici projekta

Korisnici projekta su hrvatski pčelari registrirani unutar Hrvatskog pčelarskog saveza.

Radne faze projekta

A1 Nabava zaštitnog sredstva

Zadatak će se izvoditi na temelju izvedbenog programa koji će pripremiti HPS. Program će se izvoditi u suradnji s pčelarskim udrugama registriranim unutar HPS-a.

A2 Raspodjela zaštitnog sredstva pčelarima

Zadatak će se izvoditi na temelju izvedbenog programa koji će pripremiti HPS. Program će se izvoditi u suradnji s pčelarskim udrugama registriranim unutar HPS-a.

A3 Procjena uspješnosti izvođenja programa

U drugoj i trećoj godini izvedbe projekta će se obaviti analiza.

Izvođači projekta

Izvođači projekta biti će HPS te pčelarske udruge registrirane unutar HPS-a. Program suzbijanja varooze će se provoditi na cijelom području RH.

Očekivani troškovi pojedinih zadaća

Projekt	Zadaci	Troškovi u 2011	Troškovi u 2012	Troškovi u 2013
Suzbijanje varooze pčela	1. Nabava zaštitnog sredstva 2. Raspodjela zaštitnog sredstva pčelarima 3. Procjena uspješnosti izvođenja programa	900.000 €	915.000 €	915.000 €

2. Osnivanje testnih pčelinjaka

Predmet projekta

Predmet projekta je osnivanje testnih pčelinjaka na cijelom području RH. Problematika pčelinjih bolesti predstavlja važno mjesto u suvremenom komercijalnom pčelarenju. Posebice se to odnosi na spoznaju da se unatrag nekoliko desetljeća značajno povećao broj uzročnika bolesti i sve veće povezanosti između pojedinih bolesti pčela koje u zajedničkom nastupu mogu uzrokovati velika uginuća pčelinjih zajednica. Međunarodni transport pčela i/ili njihovih proizvoda povećao je mogućnost unošenja različitih uzročnika (nametnika, bakterija, gljivica ili virusa) u pčelinje zajednice, a pravilno i pravovremeno utvrđivanje bolesti pčela omogućava odgovarajuće postupke i mjere suzbijanja. Nesporno je utvrđeno da nove pčelinje bolesti, novi trendovi u suvremenoj dijagnostici, terapiji i preventivi pčelinjih bolesti predstavljaju izazov za znanstveno i praktično pčelarstvo. Osnivanje testnih pčelinjaka omogućilo bi provođenje jedinstvenog modela suzbijanja varooze u RH (isto zaštitno sredstvo- svi pčelari- sve pčelinje zajednice- isto vrijeme zaštite) kao i borbu protiv ostalih zaraznih i nametničkih bolesti pčela.

Ishodište projekta

HPS smatra veoma nužnim osnivanje testnih pčelinjaka za pravilno provođenje dijagnoze i kontrole pčelinjih bolesti. Posebice se to odnosi na testiranje različitih lijekova protiv varoe te ostalih bolesti pčela. Također, testni pčelinjaci imaju važno znanstveno istraživačko, ali i dijagnostičko značenje u smislu kontrole prirodnog dnevnog pada varoe i pravovremene zaštite pčelinjih zajednica protiv varoe.

Korisnici projekta

Korisnici projekta su hrvatski pčelari registrirani unutar Hrvatskog pčelarskog saveza.

Radne faze projekta

A1 Nabava pčelarskog pribora, opreme i pčelinjih zajednica

Zadatak će se izvoditi na temelju izvedbenog programa koji će pripremiti HPS. Program će se izvoditi u suradnji s pčelarskim udrugama registriranim unutar HPS-a.

A2 Uspostava testnih pčelinjaka u užem smislu

U pčelarskom smislu RH je podijeljena na 3 regije :

- primorsko/dalmatinsku,
- gorsku i
- panonsku

No, postoje određene varijacije unutar spomenutih regija pa HPS predlaže osnivanje pet (5) testnih pčelinjaka s deset košnica u svakom pčelinjaku na slijedećim lokacijama:

- okolica Splita
- okolica Rijeke
- okolica Delnice

- okolica Zagreba
- okolica Osijeka

Zadatak će se izvoditi na temelju izvedbenog programa koji će pripremiti HPS. Program će se izvoditi u suradnji s pčelarskim udrugama registriranim unutar HPS-a.

A3 Ospozobljavanje pčelara koji će obavljati nadzor nad testnim pčelinjacima

HPS će organizirati dvodnevnu radionicu za pčelare koji će obavljati nadzor nad testnim pčelinjacima. Pčelari će biti upoznati sa zadacima, obvezama i dužnostima u provođenju nadzora nad testnim pčelinjacima. Tijekom cijelog projekta HPS će nadzirati rad pčelara koji obavljaju nadzor na testnim pčelinjacima i po potrebi organizirati tematske radionice.

A4 Uspostava baze za znanstveno-stručna istraživanja

Postaviti prioritete za izvođenje znanstveno-stručnih istraživanja te pohranjivanje dijagnostičkih nalaza dobivenih na testnim pčelinjacima.

A5 Procjena uspješnosti izvođenja programa

U drugoj i trećoj godini izvedbe projekta će se obaviti analiza.

Izvođači projekta

Izvođači projekta biti će HPS te pčelarske udruge registrirane unutar HPS-a. Program osnivanja testnih pčelinjaka obuhvatiti će cijelo području RH.

Očekivani troškovi pojedinih zadaća

Projekt	Zadaci	Troškovi u 2011	Troškovi u 2012	Troškovi u 2013
Osnivanje testnih pčelinjaka	1. Nabava pčelarskog pribora, opreme i pčelinjih zajednica 2. Uspostava testnih pčelinjaka u užem smislu 3. Ospozobljavanje pčelara koji će obavljati nadzor nad testnim pčelinjacima 4. Uspostava baze za znanstveno-stručna istraživanja 5. Procjena uspješnosti izvođenja programa	30.000 €	26.000 €	26.000 €

3. OCJENJVANJE KVALITETE MEDOVA U RH

3.1.1. Predmet projekta

Projektom se omogućuje ocjenjivanje kvalitete sortnih medova na području Republike Hrvatske, što pridonosi jačanju kvalitete svih vrsta medova ovog podneblja. Predmet projekta predstavlja financiranje organizacije natjecanja na nivou županija , uzimanje uzorka medova, analitika uzorkovanja, te senzoričko ocjenjivanje medova, sukladno Pravilniku o medu (NN), Pravilnika o kakvoći uniflornog meda (NN), te kriterijima i odredbama Pravilnika o ocjenjivanju kvalitete medova na natjecanjima u RH (HPS).

3.1.2. Početak projekta

Primjena projekta počinje sa siječnjom 2011. godine, iz razloga što su se stekli uvjeti da se potpuna primjena svih normativnih akata uključujući i Pravilnik o ocjenjivanju kvalitete medova na natjecanjima u RH, koji svojim odredbama proklamira i određuje jedinstvene kriterije na svim razinama ocjenjivanja. Jedinstvenost kriterija ocjenjivanja kvalitete medova garantira jednakost svih pčelara koji svoj med žele ocijeniti na razini kvalitete.

3.1.3. Ocjenjivanje kvalitete medova – senzorski analitičari

Radi provođenja ocjenjivanja kvalitete medova na natjecanjima u RH , prvenstveno se radi pravilnog načina rada i poštivanja pravila struke , a sukladno Pravilniku o ocjenjivanju kvalitete medova na natjecanjima u RH (HPS), mora oformiti grupa senzorskih analitičara koji bi adekvatno mogli primjenjivati odredbe Pravilnika, te kvalitetnog načina rada.

3.1.4. Testiranje kandidata

Testiranje kandidata u svrhu izbora i formiranja grupe senzorskih analitičara sastojalo bi se od dva dijela:

1. teoretskog u kojem bi se buduće kandidate upoznalo s osnovama senzorskih analiza
2. praktičnog koje bi se sastojalo u :
 - provjeri sposobnosti kandidata da prepozna osnovne okuse, mirise i boje,
 - utvrđivanju praga osjetljivosti kandidata za svaki okus
 - određivanju sposobnosti kandidata da uoči razlike unutar pojedinih okusa, mirisa i boja te procijeni intenzitet tih razlika korištenjem testova razlika i nizanja.

3.1.4. Ocjena uspješnosti testiranja kandidata

Edukacija za izobrazbu kandidata za senzorske analitičare provodi se u trajanju od 6 školskih sati, na sljedeće teme:

Teorijske osnove i principi senzorske procjene
Senzorska svojstva i putovi kojima se zapažaju
Uvjeti pod kojima se provode senzorske analize
Pregled testova koji se koriste u senzorskoj procjeni hrane
Testovi razlika, sklonosti i opisni testovi
Statističke metode u interpretaciji rezultata senzorskih testova.

Provjera sposobnosti kandidata za senzorskog analitičara provodi se u grupama po maksimalno 10 kandidata u grupi. Predviđeno vrijeme izvođenja testova je oko 1 sat po grupi.

Edukacija se sastoji od :

Praktični dio:

- Test identifikacije osnovnih okusa
- Test identifikacije mirisa
- Test prepoznavanja boja

Praktični dio:

- Test utvrđivanja graničnih koncentracija osjetljivosti okusa (na 4 – 6 okusa)
- Testovi u trokutu - razlike u okusu, mirisu i boji na model otopinama

Praktični dio:

- Test utvrđivanja graničnih koncentracija osjetljivosti okusa (nastavak)
- Test rangiranja okusa, mirisa i boja po intenzitetu na model otopinama

Praktični dio:

- Testovi u trokutu - razlike u okusu, mirisu i boji na uzorcima meda

Praktični dio:

- Ranking testovi okusa, mirisa i boja na uzorcima meda

Na osnovi uspjeha kandidata na provedenom testiranju izraditi će se rang lista općeg uspjeha te će kandidati čija uspješnost bude $\geq 65\%$ dobiti certifikat o stečenoj sposobnosti i kvalifikaciji za senzorskog analitičara za med

3.1.5. Tehnička pomoć organizatorima natjecanja

Projektom bi se sufinancirali troškovi organizatorima natjecanja u kvaliteti medova na razini županija u R. Hrvatskoj u pogledu troškova organizacije natjecanja, uzimanja uzorka, laboratorijske analitike, te senzorske analitike.

S obzirom da je R. Hrvatska teritorijalno klasificirana na županijskom principu, stoga se i ovaj princip primjenjuje i na natjecanja u ocjenjivanju kvalitete medova za potrebe 21 županije.

Takav način omogućuje izražavanje bogatstva sortnosti medova različitih krajeva u R. Hrvatskoj, te na taj ujedno se ističu i specifičnosti medova i podneblja u kojima su nastali.

3.1.6. Izvoditelji programa

Izvođenje projekta povjerava se organizatorima natjecanja po pojedinim županijama, koje čine pčelarske udruge iz te dotične županije u kojoj se provodi natjecanje.

Natjecanje se mora organizirati i provesti prema odredbama Pravilnika o ocjenjivanju kvalitete medova na natjecanjima u R. Hrvatskoj.

3.1.7. Krajnji korisnici

Krajnji korisnici ovog projekta su pčelari kojima se na taj način omogućuje da svoj med ocijene kvalitativno, prema svim propisima i odredbama postojeći pozitivnih zakonskih akata. Takav način ocjenjivanja kvalitete medova podiže razinu same kvalitete, ujedno i podiže svijest kako pčelara tako i građanstva o kvaliteti i sortnosti medova iz naše zemlje, te potiče i jača svijest o domaćem medu kao osnovu kvalitete, te jača i njegovu konzumaciju.

Tablica troškova:

Prikazani podaci rađeni su na bazi podataka Prehrambeno-tehnološkog fakulteta u Osijeku te sukladno odredbama Pravilnika o ocjenjivanjima kvalitete medova u RH, na bazi proračuna 21

natjecanja (21 županija u RH) te prema broju u visini od 70% pčelara u RH koji će svoje medove dati na ocjenjivanje.

	Predviđeni troškovi za 2011.	Predviđeni troškovi za 2012.	Predviđeni troškovi za 2013.
1. Ocjenjivanje medova na razini županija sukladno Pravilnika o medu, Pravilniku o kakvoći uniflornog meda, te Pravilnika o ocjenjivanju kvalitete medova na natjecanjima u RH.	148 000 €	152 000 €	165 000 €

U ovaj prikaz finansijskog pokazatelja nisu uračunati troškovi voditelja ocjenjivanja, kao niti troškovi izobrazbe senzoričara, za čije pokazatelje smo u očekivanja od strane navedene znanstvene institucije.

4. Prijedlog sustava potpore za očuvanje zaštićene i autohtone pasmine Sive pčele (Kranjske) (*Apis mellifera carnica*) u Republici Hrvatskoj.

Prijedlog novog sustava potpora po uzoru na EU je sljedeći.

U iduće tri godine, pčelari bi maticu registriranim uzgajivačima plačali 40 kn (u pola manje nego EU), a uzgajivači bi na temelju evidentnih lista (za koje predlažemo pojačanje kontrole) ostvarivali potporu od 7 eura, od kojih bi se odvajalo 5 kn za troškove obrade podataka.

S obzirom da se u RH uzgoji cca 25.000 selekcioniranih matica, sa trendom porasta od 1,5%, troškovi ovog sustava potpora, za zaštitu zaštićene i autohtone pasmine 2011. godine bili bi oko 175 000 €.

Ponavljamo da bi po ovom sustavu potpore uzgajivači kreditirali pčelare sa više nego 50% cijene matice, te bi za pčelara konačna cijena bila samo 40 kn.

Potpora za matice za 2011.	Potpora za matice za 2012. + 1.5%	Potpora za matice za 2013. + 1.5%
-------------------------------	--------------------------------------	--------------------------------------

Iznos potpora za
cca 25.000
selekcioniranih
matica, sa trendom
porasta od 1,5%
godišnje

175 000 €	180 000 €	187 000 €
-----------	-----------	-----------

Hrvatski pčelarski savez i Udruga uzgajivača selekcioniranih matica pripremit će provedbene akte, za isplatu potpora, te slijedivost uzgojenih matica.

Također će vršiti kontrolu i evidenciju prodanih uzgojno valjanih matica pčela.

Udruga uzgajivača selekcioniranih matica RH ima registrirani Uzgojni program, koji je po Zakonu o stočarstvu uvjet za stavljanje uzgojno valjanih životinja u promet i samim time uvjet za ostvarivanje prava na potpore.

Udruga se bavi uzgojem uzgojno valjanih matica pčela temeljem Zakonom o stočarstvu te je registrirana za uzgoj sive pčele (*Apis mellifera carnica*). U Udrugu je učlanjeno 30-tak uzgajivača sa područja cijele Republike Hrvatske koji imaju populaciju od 4.700 pčelinjih zajednica.

Uzgoj i selekciju matica sive pčele do sada je kontrolirala Hrvatska poljoprivredna agencija u Zagrebu, te je provodila testiranje matica na testnim stanicama.

Cilj potpora je uzgoj i selekcija autohtone sive pčele odnosno uzgoj mladih, produktivnih matica sa poboljšanim uzgojnim i gospodarskim odlikama, razvoj i unapređenje uzgoja i testiranja selekcioniranih pčelinjih matica na području Republike Hrvatske; provođenje mjera zaštite okoliša; stalna briga oko unapređenja gospodarskih uvjeta za uzgoj, zdravstvenu zaštitu i plasman domaćih selekcioniranih pčelinjih matica, i dr.

Vrlo važan cilj potpora je ujednačavanje kvalitete uzgojenih matica sa usmjerenjem na svojstva koja će dati najveće gospodarske učinke na ukupnu populaciju sive pčele u Republici Hrvatskoj: povećanje produktivnosti u proizvodnji svih pčelinjih proizvoda; mirnoću pčela na saću; smanjenje agresivnosti; tolerantnost na bolesti, posebno varooze, i dr.

5.

Ostatak novca će se raspodijeliti prvenstveno na uređenje mjesta za seleće pčelinjake, te dalje za tehničku pomoć pčelarima odnosno sufinanciranje nabave potrebne suvremene pčelarske opreme te ostalih alata, kao i sufinanciranje i nabava opreme za pčelare početnike, poticati razvoj proizvodnje proizvoda od pčela, patentiranje novih proizvoda, i dr.